

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2018-889

5.12.2018

Landbruksforsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Snøtyngdeskade – brudd på sikkerhetsforskrift om snømåking? – fal. § 4-8.

I begynnelsen av mars meldte sikrede fra til selskapet at taket på driftsbygning hadde gitt etter for snøtyngden. Takstmannen besiktiget skaden og kom frem til at det var årsakssammenheng mellom snøtyngden og skaden. Selskapet avkortet 20 % i erstatningsoppgjøret som følge av brudd på sikkerhetsforskrift om at snø "jevnlig" skulle fjernes fra tak, jf. fal. § 4-8. Selskapet viste bl.a. til at sikrede ikke hadde måkt taket i det hele tatt ila. vinteren. Sikrede anførte at det ikke var grunnlag for avkortning fordi han ikke var mer enn lite å laste. Sikrede viste bl.a. til at snøen hadde kommet fort, og at taket var vanskelig tilgjengelig. Nemndas flertall kom til at selskapet ikke kunne avkorte erstatningen da sikrede ikke var mer enn lite å laste for brudd på sikkerhetsforskriften.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: totale utbedringskostnader kr 201 000 eks. mva.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for sammenrasing av tak og spørsmålet om selskapet kan avkorte med 20 % i erstatningen pga. brudd på sikkerhetsforskrift, jf. fal. § 4-8.

Sikrede har forsikring med bl.a. følgende vilkår i pkt. "Driftsbygning" pkt. 4 "Hvilke skader, tap og utgifter som dekkes":

Driftsbyggningsforsikringen dekker skader som inntreffer plutselig og uforutsett, med unntak av skader nevnt i punkt 6, såfremt sikrede:

- har overholdt de sikkerhetsforskrifter som gjelder for bygningsforsikringen
(...)

Videre inneholder forsikringsbeviset følgende sikkerhetsforskrift:

Snømåking

For å forebygge og begrense skade ved snøras og snøtyngde, skal snø jevnlig fjernes fra tak, takrenner, vegg, verandaer og terrasser.

Sikrede oppdaget i begynnelsen av mars 2018 at taket på driftsbygningen hadde gitt etter for snøtyngden. Sikrede meldte fra til selskapet på telefon 5.3.18, og takstmann besiktiget bygningen 7.3.18.

I rapporten av 12.3.18 opplyste takstmannen at byggeår var ukjent, men antok ca. 1930-50.

Takstmannen skrev følgende under punktet "Hva forårsaket skaden, og hvorfor?":

Årsak til skaden er snøtyngde i kombinasjon med svak/svekket konstruksjon. RH opplyser ved befaring den 07.03.2018 at han oppdaget skaden i uke 9 2018. Driftsbygning er ikke i daglig bruk og han er usikker om når skaden kan ha skjedd.

Driftsbygning har bærende takkonstruksjon i tre. Taksperre med dimensjon på 150x170 mm med en ca. avstand på 3,5 m. Åser som er bærende for takplater har en dimensjon på 100x150 mm, og ligger med en avstand på ca. 1,1 m. Takplater av bølgeeternitt.

Ås som er knekt er råteskadet, forøvrig er det ikke avdekket råteskader ved stikkprøving som ble utført på resterende åser som var tilgjengelige fra gulvhøyde.

Takplater av eternitt er svekket grunnet alder.

Det ligger ca. 50 cm snø på tak som er skadet. Ifølge RH har det ikke ligget mer snø tidligere i vinter. Tak har ikke blitt måkt i løpet av vinteren. Tilkomst til taket er begrenset grunnet høyden.

RH opplyser at hans far kjøpte gården i 2006, og at han overtok den fra 01.01.2018. Han har ikke kjennskap til byggeår eller eventuelle utbedringer/skader.

Under punktet "Skadeomfang" fremkom det følgende:

Skade på ca. 100 m² av taket, åser har knekt og takplater har knekt. Vegg under takkonstruksjon har forskjøvet seg ca. 10 cm på den ene siden som vender mot gårdstun. Skade på mur i betongblokker ved inngang til høns.

Takstmannen kalkulerte utbedringskostnadene til kr 201 000 eks. mva.

Selskapet tilbød erstatningsoppgjør den 13.12.18 med 50 % avkortning som følge av brudd på sikkerhetsforskrift.

Sikrede krever dekning for skaden og avviser at det er grunnlag for avkortning, jf. fal. § 4-8. Han avviser at han er mer enn lite å laste for skaden, og har bl.a. vist til at snøen kom raskt, og at det på grunn av vind og tilgjengelighet ikke var mulig å få ordnet med måking raskt etter snøfall. Sikrede har også påpekt at bygningen er høy og vanskeliggjør måking. Videre har sikrede anført at 50 cm snø ikke er mye, og at det befinner seg i nedre sjikt for når det anses nødvendig å måke.

Selskapet anfører at sikrede har brutt sikkerhetsforskriften knyttet til jevnlig snømåking, jf. fal. § 4-8, og at det er årsakssammenheng mellom manglende måking og sammenrasingen. Selskapet anfører videre at sikrede er mer enn lite å laste og viser bl.a. til at sikrede ikke hadde måkt taket på bygningen hele vinteren. Selskapet anfører at 20 % avkortning er korrekt i denne saken.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet kan påberope seg brudd på sikkerhetsforskrift, jf. fal. § 4-8.

Flertallet, Wilhelmsen, Hagland, Lileng, Giæver og Kiil, bemerker:

Flertallet ser først på spørsmålet om selskapet kan påberope seg brudd på sikkerhetsforskriften, som lyder som følger:

Snømåking

For å forebygge og begrense skade ved snøras og snøtyngde, skal snø jevnlig fjernes fra tak, takrenner, vegg, verandaer og terrasser.

Ifølge forskriften skal snø "jevnlig fjernes fra tak". Det fremgår ikke hva som ligger i "jevnlig" eller hvor mye snø som kreves før den blir fjernet. Det kan derfor hevdes at forskriften er for upresis til å bli anvendt, men i praksis er det likevel lagt til grunn at denne forskriften skal tolkes slik at sikrede skal fjerne snø når snømengden overstiger takets ordinære bæreevne, jf. FinKN-2013-249.

Ifølge takstrapporten var årsaken til sammenrasingen snøtyngde i kombinasjon med svak/svekket konstruksjon. Takstmannen mente under besiktigelse 7.3.18 at det lå ca. 50 cm med snø på taket. Taksten redegjør ikke for om snøen var våt eller tørr, og heller ikke for snømengden i forkant av skaden. Nemnda kan heller ikke se at selskapet har redegjort for forholdet mellom ordinær bæreevne for taket og den aktuelle snømengden. Flertallet er derfor i tvil om forskriften overhodet er brutt, men mener sikrede uansett ikke er mer enn lite å laste, jf. § 4-8 annet pkt.

Betydelige snømengder skaper klar risiko for sammenrasing. Sikrede har imidlertid forklart at snøen kom raskt, og at det på grunn av vind og tilgjengelighet ikke var mulig å få organisert måking

raskt etter snøfallet. Sikrede har også påpekt at bygningen er høy og vanskeliggjør måking. Videre har sikrede anført at 50 cm snø ikke er mye, og at det befinner seg i nedre sjikt for når det anses nødvendig å måke. Flertallet har ikke grunnlag for å bestride dette og kan heller ikke se at taksten gir grunnlag for å si at disse opplysningene er gale. Flertallet legger følgelig til grunn at det var vanskelig på kort varsel å fjerne snøen. I så fall er det vanskelig å se at sikrede hadde noen klare handlingsalternativer. Selv om bilder av bygningen kan indikere at den ikke ville tåle mye snø, er det også uklart for nemnda om sikrede var klar over betydningen av svekket konstruksjon for takets bæreevne og derfor hadde incitament til å fjerne snø selv om det var mer beskjedne mengder enn det taket normalt skulle tåle. Sikrede overtok bygningen først i januar 2018 og hadde derfor ikke erfaring med hva taket tålte. Flertallet mener etter dette under noe tvil at sikrede er mindre enn lite å laste. Avkortning kan da ikke finne sted.

Mindretallet, Okkenhaug og Stiansen, bemerker:

Mindretallet mener det foreligger brudd på sikkerhetsforskriften, og at sikrede er mer enn lite å legge til last, jf. fal. § 4-8.

Det fremgår av sikkerhetsforskriften at snø skal fjernes jevnlig. Det er på det rene/er ikke omtvistet at sikrede ikke har fjernet snø fra han overtok bygget i januar 2018, til skaden ble oppdaget i begynnelsen av mars. Flertallet har vist til FinKN-2013-249, hvor det fremgår at sikrede skal fjerne snø når snømengden overstiger takets bæreevne. Det kan under ingen omstendigheter være tvilsomt at snø ikke er fjernet "jevnlig", når det ikke er måkt i det hele tatt. Det foreligger objektivt brudd på sikkerhetsforskriften.

Spørsmålet er videre om sikrede er mer enn lite å laste for bruddet.

Mindretallet legger til grunn opplysningene i takstrapporten om at skaden er forårsaket av snøtyngde i kombinasjon med svekket konstruksjon. Manglende fjerning av snø var således nødvendig for skadens inntreden. Det fremgår av opplysningene selskapet har innhentet fra YR.no at det har kommet jevnt med snø over et tidsrom fra medio desember til medio februar. Snødybden har økt fra 10 cm 7.2.18 til 48 cm 16.2. på en målestasjon i nærheten. Mindretallets oppfatning er at det må kunne legges til grunn at det minst kom de samme snømengder på skadestedet. Utfra sakens opplysninger, særlig takst og værdata fra YR, kan anførselen fra sikrede om at snøen kom over en kort periode ikke legges til grunn. Mindretallet er enig med selskapet når det anføres at sikrede som innehaver av en gammel bygning med et etter det opplyste 80 år gammelt ikke vedlikeholdt tak, burde forstå at taket tåler mindre snø enn om taket var betydelig nyere. Sikrede burde klart nok ha sørget for å måke taket med de snømengder som lå på taket på skadetidspunktet. Sikrede kan ikke høres med at det var vanskelig å komme til å få måkt taket på grunn av byggets høyde. Sikrede burde i så tilfelle ha sørget for innleid hjelp for å få fjernet snø fra taket.

Mindretallet er enig i avkortningens størrelse – 20 %.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Elisabet Okkenhaug (selskapsrepresentant), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant) og Ingebjørg Kiil (forbrukerrepresentant).